

John
STEINBECK

.....

Scurta domnie
a lui Pépin al IV-lea

O scorneală

Traducere din limba engleză
de Radu Paraschivescu

POLIROM
2023

Cînd într-un târziu caleașca regală a ajuns la Arcul de Triumf, străzile ce dădeau în Place de la Concorde erau în continuare blocate de mărșă-luitorii care așteptau să le vină rîndul la paradă. Dar toate acestea au fost consemnate în anale și au beneficiat de relatări fără precedent în presă.

Cînd caleașca regală opri lîngă Arcul de Triumf, regina Marie se întoarse să-i spună ceva regelui, dar constată că acesta dispăruse. Făcuse cine știe cum o mogîldeată din veșmintele regale și se furișase neobservat în mulțime.

Regina se arată foarte supărată mai târziu, cînd îl descoperi acasă, pe balcon, lustruind lentila telescopului.

— Frumos îți șade, zise ea. În viața mea nu m-am simțit atît de prost. Ce-o să zică ziarele? O să fim de rîsul lumii. Ce-o să spună englezii? A, știu. N-o să spună nimic, dar o să se uite, iar tu o să-ți dai seama din privirile lor că își aduc aminte cum a stat regina lor ba în picioare, ba jos, ba în picioare, ba jos, timp de treisprezece ore, fără să se ducă nici măcar la – Pépin, vrei să nu mai freci sticla aia afurisită?

— Taci din gură, spuse Pépin încet.

— Să am pardon...

— Îl ai, draga mea, dar taci din gură.

— Nu te-nțeleg! strigă Marie. De unde și pînă unde ai dreptul să-mi spui să tac din gură? Cine te crezi?

— *Sînt regele tău*, declară Pépin, lucru de care Marie uitase. Ciudat, continuă el. Chiar sînt, zău dacă nu.

Era un adevăr atît de flagrant, încît Marie îl privi cu niște ochi uimiți.

— Da, Sire, zise ea și tăcu.

— Să știi că nu-i simplu să începi să fii rege, draga mea, spuse Pépin, de parcă ar fi încercat să se scuze.

Regele se plimbă înapoi și încolo prin camera lui Charles Martel.

— Nu răspunzi la telefon, se plînse el. Nu mai ești atent la poștă. Văd pe bustul ăla al lui Napoleon trei scrisori trimise prin curier și nedeschise. Ce explicație ai, domnule?

— Știi ce, ia nu mai face pe regele cu mine, răspunse unchiul Charlie enervat. Nu mai am curaj nici să ies pe stradă. N-am mai dat în lături obloanele din ziua încoronării.

— La care n-ai binevoit să participi, spuse regele.

— La care n-am îndrăznit să particip. Mă apucă disperarea. Urmașii vechii nobilimi sînt convinși că pleci urechea la tot ce-ți zic. Mă bucur că pot măcar să le spun adevărul – că nu te-am văzut. În fiecare zi stă lumea la coadă în fața galeriei. Ai fost urmărit pînă aici?

— Urmărit? Am fost escortat! pufni regele. N-am mai rămas singur de-o săptămînă. Se uită la mine cînd mă trezesc. Mă ajută să mă îmbrac. Dau peste ei în dormitor. Au ajuns să-mi intre și în baie. Cînd sparg ouă, își crîmpoțesc buzele. Cînd ridic lingura, o umăresc din ochi pînă cînd o bag în gură. Și tu vii și-mi povestești de dispe...

— Dar ești proprietatea lor, zise unchiul Charlie. Ești prelungirea propriului tău popor, nepoate dragă, iar ei au drepturi inalienabile asupra persoanei tale.

— Nu-mi vine să cred că m-am lăsat tîrît în povestea asta, spuse Pépin. N-aș fi vrut să mă mut la Versailles. Dar nici nu m-au întrebat. Am fost mutat cu forța. Trage un curent de nu te vezi, unchiule Charlie. Paturile sînt oribile. Podelele scîrțîie. Ce-ți pregătești acolo?

— Un martini, răspunse unchiul Charlie. M-a învățat un tînăr prieten al lui Clotilde, un american. Cînd îl guști pentru prima oară e groaznic, dar pe urmă e din ce în ce mai bun. Are ceva din calitățile hipnotice ale morfinei. Încearcă! Nu te speria din cauza cuburilor de gheață.

— E oribil, opină regele și dădu paharul peste cap. Îmi mai torni unul, te rog? întrebă el și se linse pe buze. Uitasem că regele are oaspeți, oaspeți încastrați, cum s-ar zice. Am două sute de aristocrați care locuiesc cu mine la Versailles.

— Păi, e loc pentru toți.

— Loc o fi, dar atît. Dorm pe pardoseală, prin holuri. Au făcut mobila țandări ca s-o azvîrle în cămin și să se încălzească.

— În august?

— La Versailles ar fi frig și dacă s-ar muta iadul acolo, zise regele. Ia spune, ce-ai pus aici? În afară de gin.

— Vermut. Un stropșor de vermut. Cînd ajunge să ți se pară delicios, înseamnă c-ai întrecut măsura. Ia încearcă o gură din ăsta, Sire. Ești agitat, copile.

— Agitat? Păi cum să nu fiu? Unchiule Charlie, sînt convins că există undeva în Franța și aristocrați cumsecade, dar nu printre musafirii mei. În niciun caz. Li s-a dus buhul peste tot, pe sub poduri, pe coclauri și pe sub grilajele de la metrou. Sînt înconjurat de niște indivizi care, dacă nu s-ar trage din familii bune, ar fi niște pîrliți, dar niște pîrliți plini de ifose. Se plimbă prin grădini ca regii. Își tamponează buzele cu batiste dantelate. Vorbesc în citate din Corneille. Și nu sînt cinstiți, unchiule Charlie. Fură.

— Cum adică, fură?

— Unchiule, nu există cuibar sau cușcă pentru iepuri pe o rază de cînșpe kilometri care să fie la adăpost de ei. Cînd vin țărani să mi se plîngă, oaspeții mei zîmbesc și-și scot batistele dantelate pe care le-au șterpelit de la Printemps. Dar chiar și de-acolo am primit reclamații. Fiecare magazin din Paris a angajat o Patrulă Antinobili ca să-și protejeze tejghelele. Mi-e frică, unchiule Charlie. Am auzit că țărani au început să-și ascută coasele.

— Poate c-o să trebuiască să fii mai modern, odată instalat pe tron, dragul meu nepot; poate c-o să fie nevoie să adopți o anumită poziție. Înțelegi, firește, că lucrurile care pentru oamenii de rînd sînt furturi pentru nobili reprezintă un drept străvechi. Crezi că ți-ar mai prinde bine unul? Te-ai cam aprins la față.

— Cum le zice?

— Martini.

— Italienești?

— Nu, spuse unchiul Charlie. Pépin, nu vreau să pleci, dar n-ar fi corect din partea mea dacă nu ți-aș spune c-o să treacă pe-aici Clotilde și noul ei prieten. Am deschis ușița din spate ca să-mi fie mai ușor. Dacă vrei să ieși fără să fii văzut...

— Ce fel de prieten?

— Un prieten american. M-am gândit că poate-l interesează niște schițe.

— Unchiule Charlie!

— Trebuie să trăiesc, nepoate. Mie nu mi s-au repartizat fonduri regale. Apropo, există așa ceva?

— Din câte știi, nu, zise regele. Există noul împrumut american, dar Consiliul de Coroană nu vrea să dea o lețcaie. Consiliul ăsta seamănă destul de mult cu recentul guvern republican, să știi.

— De ce n-ar semăna? întrebă unchiul Charlie. În fond, sînt aceiași oameni. Cum ziceam, ușița din spate dă spre alee.

— O să profiți de poziția pe care-o ai ca să-l păcălești pe americanul ăsta? Crezi că faci un lucru nobil, unchiule Charlie?

— La drept vorbind, da, spuse Charles Martel. De fapt, chiar noi l-am inventat. N-o să mă dau în spectacol. Dacă-i place un tablou, îl cumpără. Eu îi spun doar că e posibil să-l fi pictat Boucher. Și chiar este. Totul e posibil.

— Dar ești unchiul regelui! Să înșeli un om de rînd, și pe deasupra un american, e... e ca și cum ai trage cu pușca în cineva fără apărare. Englezilor nu le-ar plăcea deloc așa ceva.

— Englezii și-au pus și ei la punct niște metode prin care îmbină aristocrația cu profitul. Au o

experiență recentă mai bogată decât noi. Dar nu-i nimic, sîntem gata să învățăm – și la urma urmei, de ce să nu mă antrenez pe socoteala unui american bogat?

— E bogat?

— Ca să-i citez pe americani, e „bucșit“. Tai-că-său e Regele Ouălor al unei provincii pe nume Petaluma.

— Mă rog, bine măcar că nu furi de la... de la clasele de jos.

— Nici pomeneală, copile. În America faci parte din clasele de jos doar cînd ajungi insolubil.

— Unchiule Charlie, dacă-mi mai prepari o chestie de-aia, cum îi zice, cred c-o să stau să-l cunosc și eu pe Prințul Ouălor. Ce crezi, Clotilde are intenții serioase cu... prietenia asta?

— Așa sper, răspunse unchiul Charlie. Tatăl tînărului, H.W. Johnson, regele, are două sute treizeci de milioane de găini.

— Dumnezeu! exclamă Pépin. Ei bine, slavă Domnului. Cel puțin Clotilde nu face greșeala unei anumite prințese din Anglia, care și-a dăruit inima unui om de rînd. Mulțumesc, unchiule Charlie. Și știi ceva? Ai avut dreptate. Țsta e mult mai bun ca primul.

Tod Johnson avea o origine la fel de puțin nobilă ca a primului Charles Martel. În 1932, împinsă de la spate de ceea ce s-a numit Marea Criză, băcănia Johnson din Petaluma, California, a încetat discret să existe. În 1933 H.W. Johnson, tatăl lui Tod,